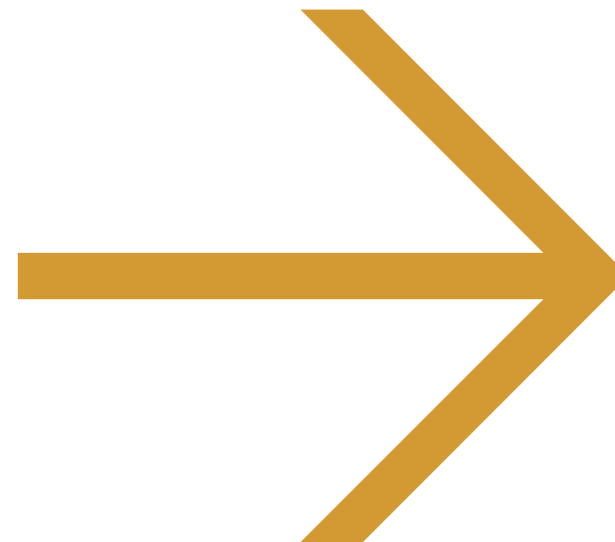

Voorlichtingsbijeenkomst buisleidingen

22 mei 2007, Zwolle

Informatie

VROM, EV-beleid, algemene vragen buisleidingenbeleid

www.minvrom.nl/externeveiligheid

Directie.externeveiligheid@minvrom.nl

RIVM

memo Veiligheidsafstanden voor hogedruk aardgasleidingen

www.rivm.nl/ongevallen/preventie/FAQ-links.jsp

Gasunie

Specieke vragen bouwen, infra en RO bij aardgasleidingen:

Paul Kassenberg, 050 5213115; p.c.a.kassenberg@gasunie.nl

Programma

13.30 uur Opening, Diederik de Jong, VROM

13.45 uur Nieuwe beleidskader buisleidingen, Carla Speel, VROM

14.15 uur Nieuwe risicoafstanden buisleidingen, Bas Weenink, VROM

15.00 uur Pauze

15.15 uur Ervaringen Gasunie, Gerrit Renkema

16.15 uur Borrel

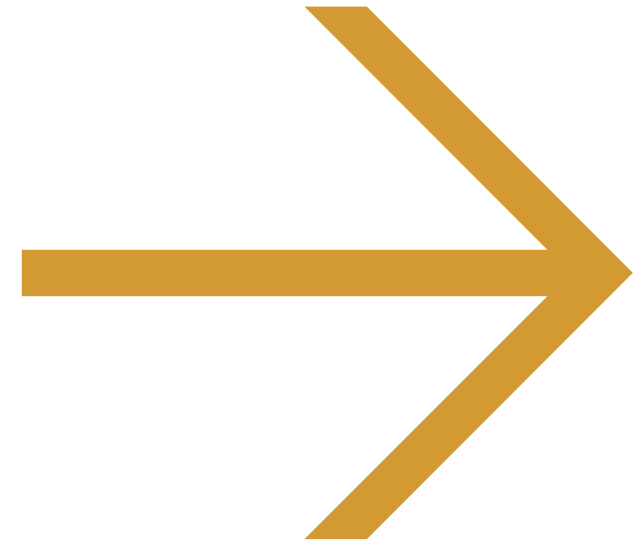

Huishoudelijke mededelingen

Voorlichtingsbijeenkomsten buisleidingen

Het nieuwe beleidskader buisleidingen

Carla Speel

VRROM, directie Externe Veiligheid

BUISLEIDINGEN: ONDER DE GROND DUS ONZICHTBAAR?

INHOUD

- **Aanleiding aanpak buisleidingdossier**
- **Nieuwe beleidskader buisleidingen**
- **Planning nieuwe regelgeving buisleidingen**
- **Wat kunnen gemeenten nu al doen aan buisleidingen?**

AANLEIDING AANPAK BUISLEIDINGDOSSIER

Onderzoek door Enthoven naar tekortkomingen
buisleidingendossier

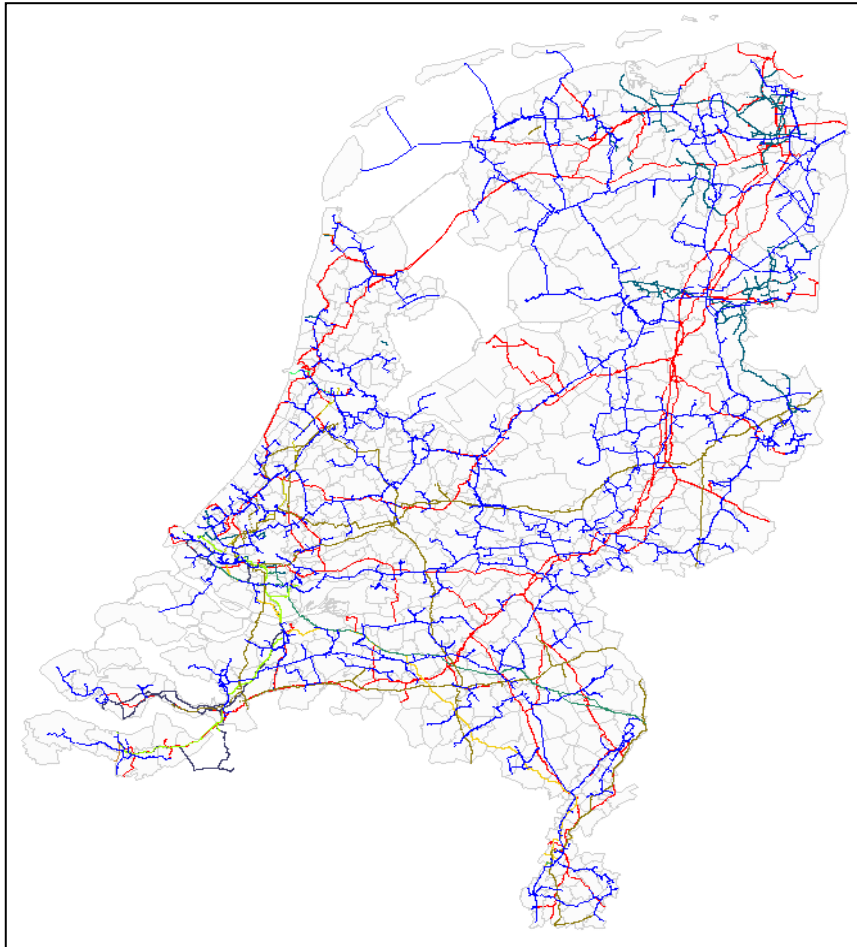
Ramp in België 2004 met aardgastransportleiding

- 24 doden, 140 gewonden

Maart 2005: VROM wordt verantwoordelijk voor aanpak
buisleidingdossier

BUISLEIDINGEN IN NEDERLAND

Buisleidingennetwerk in
Nederland

Rood: gas, 60 bar

Blauw: gas, 40 bar

Groen: olie

Geel: chemicaliën

AFBAKENING BUISLEIDINGEN

- Transportleidingen met gevaarlijke stoffen
- Niet: leiding binnen inrichting
- Niet: leiding op zee
- Niet: distributieleidingen (grens bij 16 bar)

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Het huidige beleidskader:

- circulaires aardgas (1984) en brandbare vloeistoffen (1991)
- Structuurschema Buisleidingen 1985
- concessiesystematiek
- Mijnwet, Gaswet

- vergunningstelsels RWS, Prorail, e.a.
- provinciale en gemeentelijke verordeningen (hier en daar)

- zelfregulering, NEN 3650
- KLIC (melden van graafwerkzaamheden)

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Nieuwe ontwikkelingen:

- Nieuwe Wro met vernieuwd instrumentarium
- Grondroerdersregeling (verplichte melding graafactiviteiten)
- Registratiebesluit externe veiligheid

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Wat willen we regelen :

- wettelijke basis voor buisleidingen
- zorgplicht voor leidingexploitanten
- risiconormering (sanering; voorkomen nieuwe knelpunten)
- ruimtelijke inpassing en doorwerking
- informatievoorziening buisleidingen
- toezicht
- incidenten en rampenbestrijding

Brief Tweede Kamer over aanpak buisleidingdossier 9-2-2007

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

AMvB Buisleidingen

- algemene regels op basis van bestaande wetgeving
(art 24 Wms; Wro; Wm)
- geen vergunningplicht; geen (nieuwe) buisleidingenwet
- risiconormering cf. Bevi
- ruimtelijke doorwerking: buisleidingen in bestemmingsplan

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Ruimtelijke doorwerking en inpassing

- Wro biedt ruimtelijk instrumentarium: projectbesluit; coördinatiebevoegdheid; eventueel: inpassingsplan
- actualisatie van bestemmingsplannen op straffe van 'boete'
- ondergrond ook in bestemmingsplan (buisleidingen)
- enige eisen aan inhoud bestemmingsplan; geen gedetailleerde bouwvoorschriften
- geen verplichting risicocontouren in bestemmingsplan

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Risiconormering

- EV-benadering geldt ook voor buisleidingen: PR, GR
- circulaireafstanden gaan verdwijnen
- knelpunten bestaande situaties: leidingbeheerder
- knelpunten nieuwe RO situaties: gemeenten
- nieuwe leiding: geen risico (gas; olie), 'PR 10-6 op leiding'
- verantwoording GR:
 - nieuwe RO: door gemeente;
 - nieuwe leiding: door rijk of provincie (nemer van het projectbesluit)

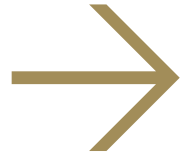

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Eisen aan leidingexploitant

- uitgangspunt zelfregulering; geen technische eisen in AMvB
- wel EV-norm, zorgplicht en rapportageverplichting
- uitwerking eisen in NTA voor veiligheidsmanagementsystemen
- leidingexploitant toont aan dat aan zorgplicht is voldaan
- vrijwillige certificatie

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Toezicht

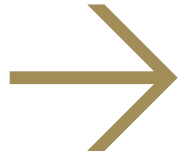
- VI toezichthouder
- afspraken over taakafbakening met SodM (i.v.m. Mijnwet en Gaswet): toezichtsarrangement
- In 2007 wordt definitieve aanpak vastgesteld
- RO: interbestuurlijk toezicht door VI (toetsen bestemmingsplannen)

NIEUWE BELEIDSKADER BUISLEIDINGEN

Incidentbehandeling en rampenbestrijding

- nieuwe Handreiking buisleidingincidenten BZK
- wettelijke meldplicht bij incidenten gericht op betrokkenheid
VROM
- wettelijke verplichting tot noodplan

PLANNING NIEUWE REGELGEVING

AMvB buisleidingen:

- Aan AMvB wordt nu hard gewerkt door VROM
- Overleg met allerlei partijen
- 2e helft 2007 naar de Tweede Kamer
- Naar verwachting 2008 van kracht

Registratiebesluit externe veiligheid:

- 30 maart 2007 in werking getreden
- Binnen één jaar voert VROM buisleidingen in risicoregister in

Grondroedersregeling:

- Aan Tweede Kamer gestuurd
- Behandeling moet nog plaatsvinden

WAT KUNNEN GEMEENTEN DOEN AAN BUISEIDINGEN?

Bij wijziging bestemmingsplan rekening houden met buisleidingen:

- Buisleidingen in bestemmingsplan opnemen indien nog niet gebeurd
- Aansluiting buisleidingen bewaken bij naastgelegen bestemmingsplannen (andere gemeenten)
- EV-normen in acht nemen bij nieuwbouw nabij buisleidingen
- Contact zoeken met leidingexploitant
- Bij vragen: VI of InfoMil

WAT KUNNEN GEMEENTEN DOEN AAN BUISEIDINGEN?

Bij aanleg nieuwe leiding door gemeente:

- Mogelijkheden nagaan voor éénloket functie overheden (bij buisleiding door meer gemeenten)
- Zie pilot concernbenadering Gasunie
- Updaten bestemmingsplan

Kennis over buisleidingen opbouwen:

- Kennistafel buisleidingen
- www.reLEVant.nl

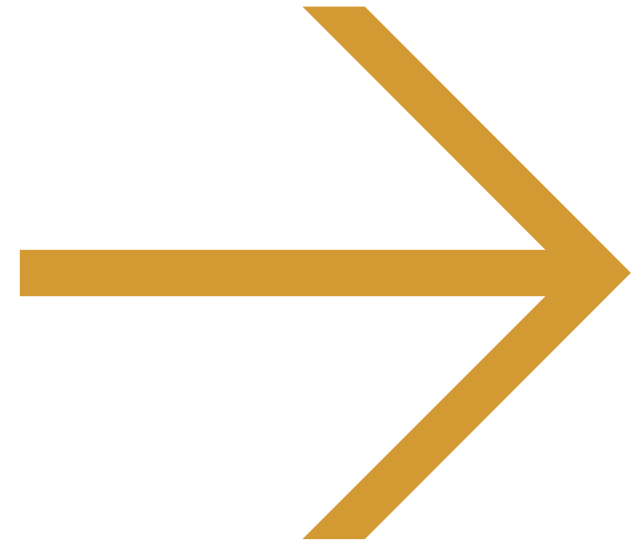
Nieuwe risicoafstanden voor buisleidingen

Informatiebijeenkomst VROM Buisleidingen

Bas Weenink

Directie Externe Veiligheid

mei-juni 2007

Inhoud

Het proces in grote stappen

Beleidskader risiconormering

Risicoberekeningsmethodiek

Enkele vragen

Andere stoffen dan aardgas

→ Proces in grote stappen

Geschiedenis zonering aardgastransportleidingen

1984 circulaire zonering aardgastransportleidingen

Eind jaren 90 ontwikkeling model Pipesafe door gasindustrie

2004/2005 risicoberekeningen met Pipesafe; inschatting
consequenties

2006 verbetering modellering; effect grondroerdersregeling

2007 consequentieonderzoek op basis van nieuwe
risicoberekeningen

Consequentieonderzoek

Gasunie berekent PR-contouren en GR langs aardgasnet en knelpunten met bestaande bebouwing.

RIVM maakt inschatting van ruimtebeslag door nieuwe risicoafstanden in relatie tot circulaireafstanden voor mogelijk nieuwe bouwlocaties (Nieuwe Kaart van Nederland).

RIVM maakt inschatting van effectiviteit van aanvullende, locatiespecifieke risicoreducerende maatregelen.

Stand van zaken nu

Consequentieonderzoek is in fase van afronding

Gasunie, VNG, IPO, rijk en RIVM bespreken de consequenties (knelpunten, maatregelen, kosten)

Bestuurlijk overleg maakt afspraken over aanpak (medio 2007)

Kamer wordt geïnformeerd over uitkomsten
consequentieonderzoek en afspraken tussen partijen

Vervolg

Een nieuwe circulaire gaat de oude vervangen (najaar 2007)

Loopt vooruit op wettelijke regeling: AMvB Buisleidingen

In AMvB (eind 2008) wordt normering vastgelegd

Uitvoering oplossen knelpunten op basis van

- nadere analyse per geconstateerd knelpunt van de situatie
- saneringsprogramma (gefaseerde aanpak)

Kortom

De grote lijn is duidelijk, nu werken naar concrete afspraken

Beleidskader risiconormering

Bestaand beleidskader risicozonering

Circulaire zonering langs aardgastransportleidingen 1984

Zonering (afhankelijk van diameter en druk)

- Toetsingsafstand (tot 180 m)
- Bebouwingsafstand (tot 60 m)
- Belemmerde strook (4 of 5 m)

Relatie met omgeving via gebiedsklasse en ontwerpfactor

Par. 5.4 Uitzonderingsbepalingen (kleinere
bebouwingsafstanden)

Beperkingen huidige circulaire

Grove indeling in leidingcategorien: alleen druk en diameter

Leidingdikte komt tot uiting in ontwerpfactoren

Afstanden geven risicoranges weer

‘Pseudoregelgeving’: verzoek deze regelgeving in acht te nemen

Maar Raad van State houdt er wel rekening mee

Brief Kabinet 9 februari 2007 (1)

Uitgaan van basisveiligheidsniveau

Plaatsgebonden risico (PR) 10^{-6} als grenswaarde voor kwetsbare bestemmingen

Verantwoording groepsrisico (GR)

Aanleg nieuwe leidingen

- zodanig dat PR 10^{-6} zo veel mogelijk 'op de leiding' ligt (binnen belemmerde strook)
- voor andere stoffen dan aardgas wordt dit nog onderzocht

Brief Kabinet 9 februari 2007 (2)

Knelpunten bij bestaande situaties (woningen binnen PR 10^{-6} bestaande leiding): verantwoordelijkheid leidingbeheerder, tenzij gemeente geen rekening heeft gehouden met circulaire.

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkeling (bij bestaande leiding):

- PR 10^{-6} is grenswaarde.
- Gemeente verantwoordelijk voor overeenstemming met exploitant indien zij wil bouwen binnen PR 10^{-6} .
- Bestaande afspraken, regelingen e.d. blijven gelden.

Risicoberekeningsmethodiek

Risicomodellering (1)

Model Pipesafe

- ontwikkeld door Europese gastransportindustrie
- berekent risico's op basis van o.m. staalsoort, diameter, druk, wanddikte en diepteligging
- getoetst door RIVM

In 2005 berekeningen geven vaak kleinere, soms grotere afstanden dan bebouwingsafstanden circulaire aardgas.

Risicomodellering (2)

In 2006 verdiepingsslag:

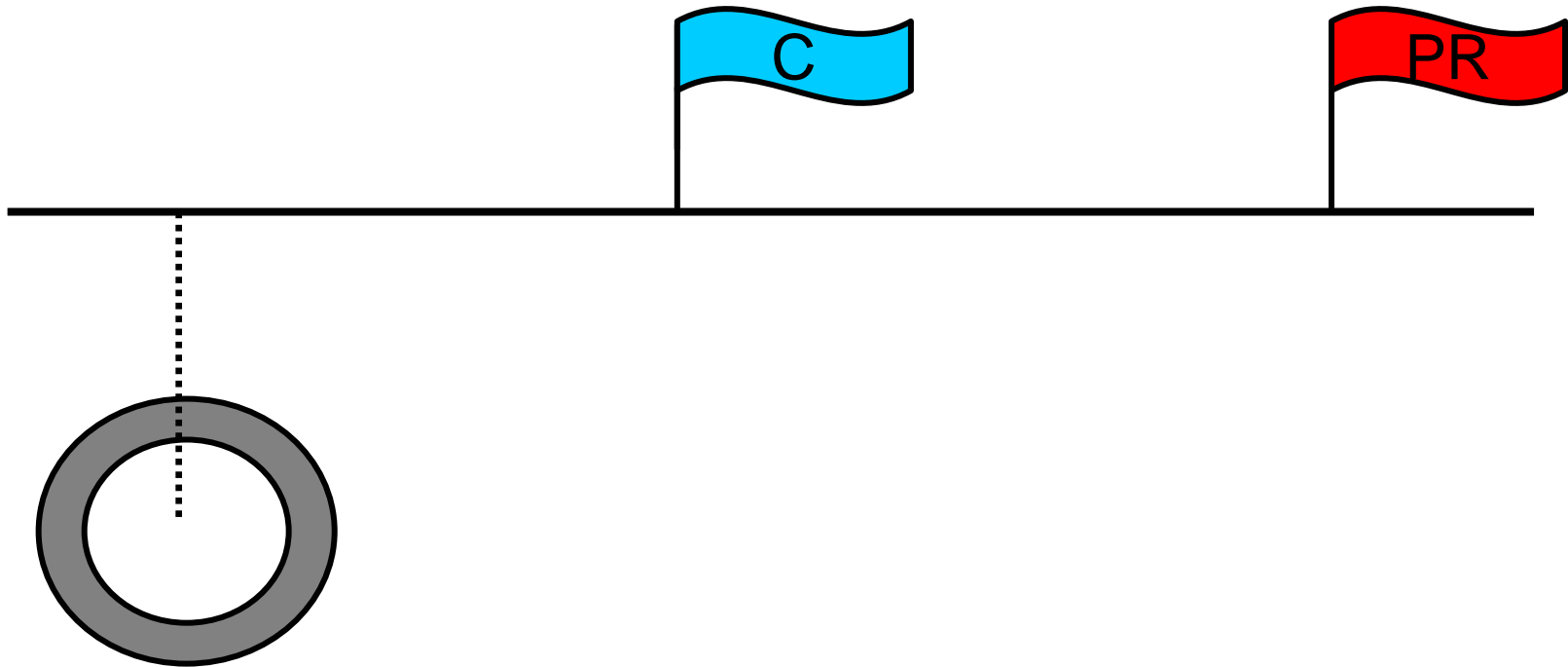
- actuele inschatting faalkans
- invloed bebouwde omgeving op ontstekingskans
- onstekingstijdstip
- effectiviteit grondroerdersregeling i.c.m. specifieke beheersmaatregelen Gasunie

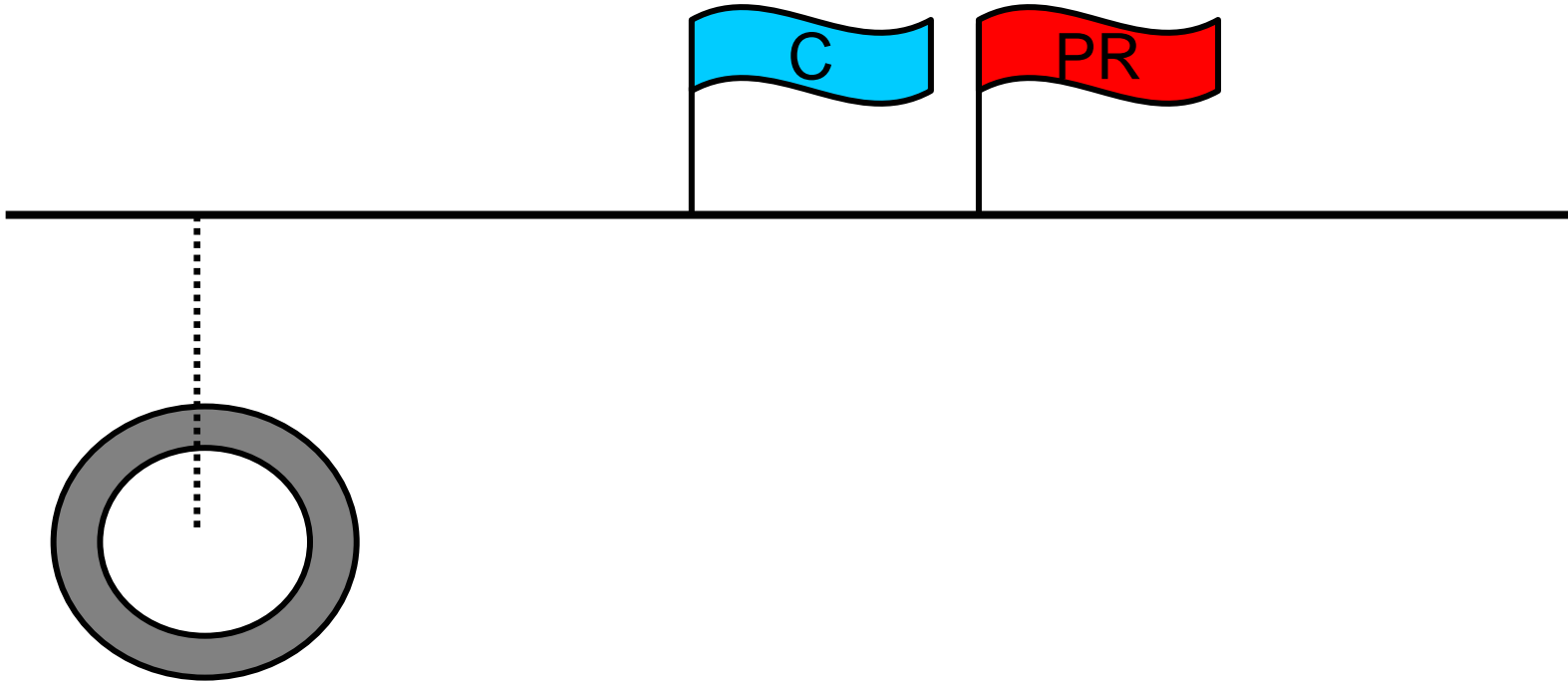
Nieuwe berekeningen zullen kleinere afstanden laten zien dan in 2005 berekend.

Voorbeeld A

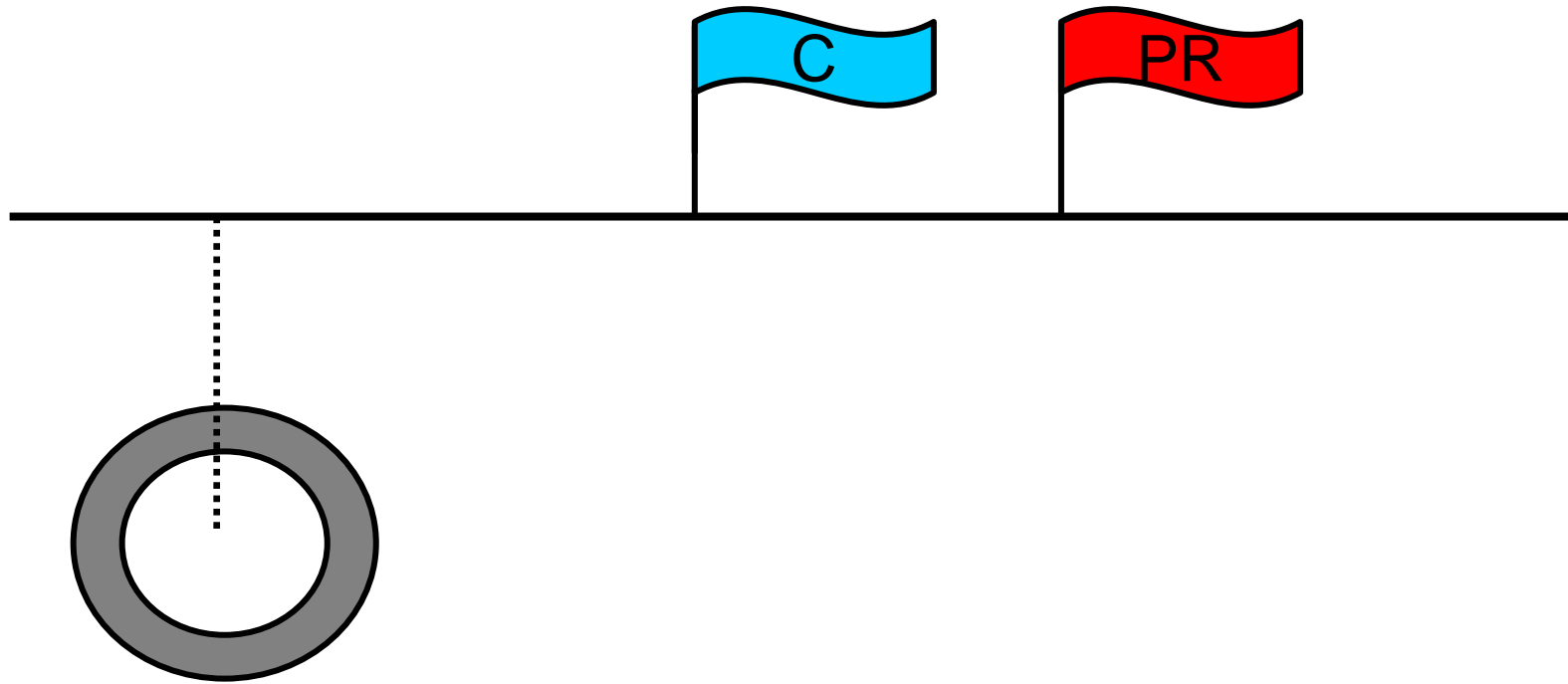

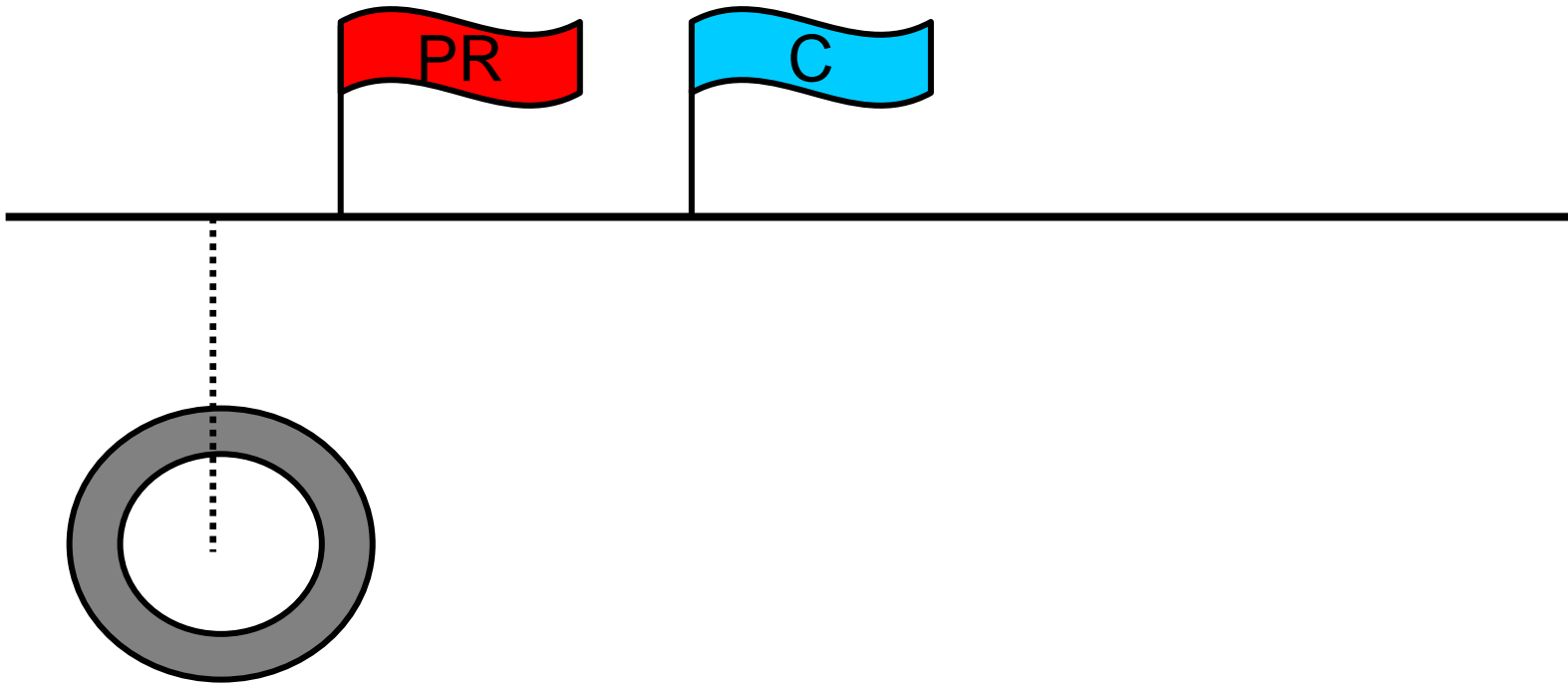
VROM

Voorbeeld B

VROM

→ Enkele vragen

Welke afstanden gelden nu

Bestaande circulaire is nog steeds van kracht

Toetsings- en bebouwingsafstanden moeten worden aangehouden.

VROM vraagt mee te werken aan nieuw kader (PR en GR).
Gasunie geeft op verzoek PR 10^{-6} op basis van actuele model.

Indien PR 10^{-6} klein of niet aanwezig is: op grond van paragraaf 5.4 circulaire (Uitzonderingen) afpraken maken over aan te houden afstand.

Wat worden dan de nieuwe risicoafstanden

De risicoafstand en het groepsrisico hangen af van de specifieke situatie en worden per situatie berekend.

Dus tabellen uit de circulaire gaan verdwijnen.

We proberen het gemeenten gemakkelijk te maken: de tabellen uit de circulaire worden vervangen door een rekenmal.

Binnenkort beschikbaar als bestuurlijk overleg is afgerond.

Verwachting: in veel gevallen contour PR 10^{-6} kleiner dan de circulaire afstand en minder indirect ruimtebeslag.

Wat moeten gemeenten doen met bestemmingsplannen die in voorbereiding zijn

De huidige circulaire zonering langs aardgasleidingen is nog steeds van kracht.

Geldt voor nieuwe ruimtelijke plannen en nieuwe leidingen.

Dus rekening houden met toetsings- en bebouwingsafstanden.

Aandachtspunten voor gemeenten:

- Houd bij voorbereiding alvast rekening met nieuwe risicoafstanden (cf. de geactualiseerde rekenmethode).
- Urgente situaties bespreken met leidingbeheerder en ev. VROM-Inspectie (ref. Para. 5 circulaire).

Welke rol speelt de verantwoording van het groepsrisico

Op dit moment geldt de circulaire aardgastransportleidingen nog. Afwijken van toetsingsafstanden moet gemotiveerd worden.

Verantwoording groepsrisico gaat gelden voor een nieuw ruimtelijk besluit en inpassing nieuwe leiding door rijk/ provincie.

Elementen:

- personendichtheid in invloedsgebied
- omvang van het groepsrisico i.r.t. oriënterende waarde
- mogelijkheid van risicobeperkende maatregelen
- ruimtelijke alternatieven
- mogelijkheden hulpverlening en zelfredzaamheid

Welke hulp wordt daarbij geleverd

Ondersteuning door

- aanvulling huidige Handreiking verantwoordingsplicht groepsrisico met onderdeel buisleidingen
- (eenvoudig) rekenhulpmiddel om inzicht te krijgen in omvang groepsrisico in relatie tot dichtheden en afstanden

NB

- de orienterende waarde voor het groepsrisico is die van transport

Welke maatregelen kunnen getroffen worden om risico's te reduceren

Het RIVM maakt inschatting van het effect van risicoreducerende maatregelen (resultaten binnenkort beschikbaar).

Toepassing van een maatregel betekent dat in de berekeningen een reductiefactor wordt toegepast (kortere risicoafstand).

Let op:

- het gaat om oplossen lokatiespecifiek knelpunt
- niet iedere maatregel is in specifieke situatie toepasbaar

Wat is de rol van Gasunie

Eerste stap is directe communicatie tussen gemeente en leidingbeheerder in geval van een knelpuntsituatie.

Gasunie beschikt over gegevens leidingsituatie en kan PR-contour berekenen.

Gasunie en gemeenten overleggen over de aanpak van een specifieke knelpuntsituatie en risicoreducerende maatregelen.

Wat is de rol van RIVM

Het RIVM geeft voorlopig geen afstanden in afwachting van de vaststelling van de definitieve afstanden.

Als de berekeningsmethodiek en risicoafstanden formeel zijn vastgesteld zullen deze afstanden gecommuniceerd gaan worden.

RIVM en Gasunie ontwikkelen hiervoor een rekenmal.

www.rivm.nl/ongevallen/preventie/FAQ-links.jsp

→ Andere stoffen dan aardgas

K1,K2,K3 leidingen (brandbare vloeistoffen)

- Nieuwe rekenmethode is vastgesteld, verschillen veel kleiner dan bij aardgas
- Eerste “quick and dirty” inschatting van de consequenties
- Zo snel mogelijk een uitgebreid consequentieonderzoek
 - I.s.m. RIVM, betrokken gemeentes en leidingeigenaren
 - Verder onderzoek naar mogelijke specifieke maatregelen
 - Op zoek naar “tailor made” oplossingen

K1, K2, K3 eerste resultaten

- De oriëntatiewaarde wordt ook bij grote populatiedichtheden bij geen van de beziende leidingen gehaald.
- K2 en K3 leidingen: geen PR 10^{-6} contour buiten de leiding.
- 35 knelpunten; variërend van 1 woning (21 knelpunten) tot 35 woningen (1 knelpunt)

K1	4"	8"	10"	12"	16"	24"	28"	30"	34"	36"
10-6 contour	?	8	?	11	13	19	22	24	27	29
Bebouwings-afstand	5	5	10	16	-	-	-	-	-	-

Overige leidingen (met gevaarlijke stoffen)

- Met name in omgeving Rotterdam en Buisleidingenstraat

- Mei 2007 start het onderzoek:
 - Inventarisatie (rekenwijze en ligging)
 - Vergelijking rekenmethodes en ontwikkeling rekenvoorschriften
 - Consequentieonderzoek

- Projectgroep VROM, Stichting Buisleidingenstraat, Gemeente Rotterdam, DCMR, Provincie Zuid-Holland e.a.

- Stuurgroep met o.a. IPO en VNG

Pauze